

Faktablad

DEN PRÆJUDICIELLE HASTEPROCEDURE OG DEN FREMSKYNDEDE PROCEDURE

For at muliggøre en hurtigere behandling af sager, som kræver dette, bestemmer artikel 23a i statuten for Den Europæiske Unions Domstol ¹ følgende:

»Der kan i procesreglementet fastsættes bestemmelser om en fremskyndet procedure og, for så vidt angår præjudicielle forelæggelser vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, en hasteprocedure.

Det kan for disse procedurer bestemmes, at der gælder en kortere frist for indgivelse af indlæg eller andre skriftlige udtalelser end den frist, der er fastsat i artikel 23, og at der, uanset artikel 20, stk. 4, skal ske pådømmelse uden generaladvokatens forslag til afgørelse.

For hasteproceduren kan der desuden fastsættes bestemmelse om en begrænsning af de parter og øvrige berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, som kan indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser, og at den skriftlige forhandling i yderst hastende tilfælde kan udelades.«

Den fremskyndede procedure har eksisteret siden 2000 og er i dag dels underlagt artikel 105 ff. i Domstolens procesreglement ² hvad angår præjudicielle forelæggelser, dels procesreglementets artikel 133 ff. hvad angår direkte søgsmål ³. Den fremskyndede procedure kan således anvendes på alle typer af sager, når sagens karakter kræver, at den behandles hurtigt ⁴.

Hvis der er tale om en præjudiciel forelæggelse, er det den forelæggende ret, som fremsætter en anmodning om, at sagen undergives den fremskyndede procedure, og i et direkte søgsmål er det

¹ Den konsoliderede udgave af protokol (nr. 3) vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol, der er knyttet som bilag til traktaterne, som ændret.

² Domstolens procesreglement af 25.9.2012 (EUT 2012, L 265, s. 1), som ændret den 18.6.2013 (EUT 2013, L 173, s.65), den 19.7.2016 (EUT 2016, L 217, s. 69) og den 9.4.2019 (EUT 2019, L 111, s. 73).

³ Det skal i denne henseende bemærkes, at artikel 151 i Rettens procesreglement af 4.3.2015 (EUT 2015, L 105, s. 1) desuden giver mulighed for at behandle en sag efter den fremskyndede procedure »under hensyn til en sags særlige uopsættelighed og nærmere omstændigheder«.

⁴ I Domstolens nye procesreglement har udtrykket »hurtigt« erstattet udtrykket » i særlig grad [...] uopsætteligt«, som blev anvendt i det tidligere procesreglement.

enten sagsøgeren eller den sagsøgte. Beslutningen træffes af Domstolens præsident, efter at den refererende dommer, generaladvokaten og, i givet fald, den anden part i sagen er blevet hørt. I undtagelsestilfælde kan Domstolens præsident ligeledes af egen drift beslutte at anvende den fremskyndede procedure. Indtil januar 2019 traf Domstolens præsident afgørelse ved kendelse vedrørende alle anmodninger om en fremskyndet procedure. Fra februar 2019 anvendes denne praksis imidlertid ikke længere, og grundene til, at en anmodning er taget til følge eller afvist, omtales nu kort i den endelige afgørelse i sagen.

Den præjudicielle hasteprocedure er nyere, idet den blev indført i 2008, da Unionens og Domstolens kompetencer blev udvidet inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Henset til dette områdes særlig følsomme karakter blev det således anset for nødvendigt at indføre en særlig procedure til anvendelse i undtagelsestilfælde, hvormed de involverede interesser om nødvendigt kan beskyttes. I modsætning til den fremskyndede procedure, som kan anvendes på alle områder inden for EU-retten og inden for alle typer sager, er den præjudicielle hasteprocedure, som er underlagt artikel 107 ff. i Domstolens procesreglement, forbeholdt præjudicielle forelæggelser, der rejser spørgsmål vedrørende de områder, der er omhandlet i tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUF-traktaten) om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Beslutningen om, hvorvidt den forelæggende rets anmodning skal undergives den præjudicielle hasteprocedure, træffes af en afdeling, som Domstolen udpeger, og er ikke begrundet. Såfremt anmodningen om en præjudiciel hasteprocedure tages til følge, indeholder Domstolens afgørelse i realiteten imidlertid ofte et sammendrag af den forelæggende rets argumenter, som begrundede anvendelsen af denne procedure. Hvis den forelæggende ret ikke har anmodet om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, men denne procedure umiddelbart forekommer at være påkrævet, kan Domstolens præsident i øvrigt anmode den kompetente afdeling om at undersøge, om det er nødvendigt at undergive forelæggelsen den præjudicielle hasteprocedure, som derefter kan anvendes af egen drift.

Det skal desuden bemærkes, at bestemmelserne vedrørende den fremskyndede procedure og den præjudicielle hasteprocedure ikke præciserer, under hvilke omstændigheder disse procedurer kan anvendes. Hvad dette angår anfører alene artikel 267, stk. 4, TEUF udtrykkeligt en situation, der kræver, at Domstolen træffer afgørelse »hurtigst muligt«, nemlig når et præjudicielt spørgsmål rejses under en retssag, der vedrører en person, der er frihedsberøvet. I mangel af supplerende anvisninger er formålet med dette faktablad at beskrive nogle sager, der er repræsentative for den proceduremæssige behandling, som Domstolen anvender, og som giver mulighed for at forstå, hvilke forhold der kan begrunde anvendelsen af den præjudicielle hasteprocedure eller den fremskyndede procedure.

I. Den præjudicielle hastedprocedure

1. Anvendelsesområdet for den præjudicielle hastedprocedure

*Kendelse af 22. februar 2008, Kozłowski (C-66/08, ikke trykt i Sml., EU:C:2008:116)*⁵

I denne sag, der blev anlagt i februar 2008, anmodede Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart, Tyskland) Domstolen om at undergive den præjudicielle forelæggelse den præjudicielle hastedprocedure med den begrundelse, at frihedsberøvelsen af sagsøgeren i hovedsagen på tysk område snart ville ophøre, og at den pågældende i øvrigt kunne blive løsladt tidligere.

Domstolens præsident bemærkede, at de artikler i procesreglementet, som vedrører den præjudicielle hastedprocedure, af hvilke den forelæggende ret anmodede om forlods anvendelse, først ville træde i kraft den 1. marts 2008. For så vidt som det foreliggende søgsmål var anlagt før denne dato, kunne det således ikke undergives en præjudiciel hastedprocedure. Domstolens præsident besluttede imidlertid, at anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hastedprocedure – på baggrund af samarbejdsånden mellem de nationale retter og Domstolen – skulle fortolkes således, at den tog sigte på en væsentlig reduktion af sagsbehandlingstiden i denne sag, og anses for en anmodning om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure⁶ (præmis 6-8).

Kendelse af 6. maj 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

I denne sag var der indledt en straffesag i Tyskland mod en person, som havde solgt urteblandinger, der indeholdt syntetiske cannabinoider. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder i sagen (mellem 2010 og 2011) var disse stoffer ikke omfattet af den tyske lov om euforiserende stoffer⁷, selv om Landgericht Itzehoe (den regionale domstol i Itzehoe, Tyskland) havde anvendt lovgivningen om handel med lægemidler⁸, der gennemfører direktiv 2001/89⁹. Denne ret havde således anset salget af disse produkter for at udgøre en lovovertrædelse i form af markedsføring af betænkelige lægemidler og havde følgelig idømt den pågældende en fængselsstraf.

Bundesgerichtshof (forvaltningsdomstol, Tyskland), for hvilken der var indgivet en revisionsanke, anså løsningen af tvisten i hovedsagen for at afhænge af, hvorvidt de omtvistede produkter rent faktisk kunne kvalificeres som »lægemidler« som omhandlet i direktiv 2001/83. Den forelagde derfor Domstolen et spørgsmål herom. Desuden anmodede den om anvendelse af den præjudicielle hastedprocedure og anførte i denne forbindelse, at såfremt Domstolen måtte svare, at disse produkter ikke var lægemidler, kunne den pågældende ikke ifalde strafferetligt ansvar i sagen og ville således være blevet frihedsberøvet med urette.

⁵ Dom af 17.7.2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437), er beskrevet i Årsrapporten 2008, s. 55.

⁶ Jf. nedenfor, i dette faktablads del II med overskriften »Den fremskyndede procedure«, afsnit »1.1. Arten og sensitiviteten af det område, som den præjudicielle forelæggelses fortolkningsspørgsmål vedrører«.

⁷ Betäubungsmittelgesetz (lov om euforiserende stoffer).

⁸ Gesetz zur Änderung arzneimittelrechtlicher und anderer Vorschriften (lov om handel med lægemidler) af 17.7.2009 (BGBl. 2009 I, s. 1990).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6.11.2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT 2001, L 311, s. 67).

Domstolen besluttede ikke at anvende den præjudicielle hasteprocedure med den begrundelse, at direktiv 2001/83 er vedtaget på grundlag af artikel 95 EF, nu artikel 114 TEUF, som henhører under EUF-traktatens tredje del, afsnit VII. Den præjudicielle hasteprocedure er imidlertid forbeholdt de anmodninger om præjudiciel afgørelse, der rejser et eller flere spørgsmål vedrørende de områder, der er omhandlet i EUF-traktatens tredje del, afsnit V (præmis 8). Domstolens præsident besluttede imidlertid af egen drift at undergive denne sag den fremskyndede præjudicielle procedure¹⁰.

2. Grunde, der berettiger anvendelsen af den præjudicielle hasteprocedure

2.1. Risiko for at forringe forholdet mellem forælder og barn

Dom af 22. december 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828)

I denne sag havde en spansk og en tysk statsborger, der var forældre til en lille pige, indledt en skilsmisssag i Spanien, hvor familien havde sit sædvanlige opholdssted. I denne forbindelse var eneforældremyndigheden foreløbigt blevet tildelt faderen, som fremstod som den, der var bedst egnet til at sikre opretholdelsen af barnets familiemæssige omgivelser, idet moderen havde udtrykt et ønske om at bosætte sig i Tyskland med sin nye partner. Efter at datteren havde tilbragt sommeren i moderens nye hjem i Tyskland, vendte hun imidlertid ikke tilbage til Spanien. Forældrene havde derefter indledt adskillige sager i både Spanien og Tyskland med henblik på henholdsvis barnets tilbagegivelse til Spanien, anerkendelsen og fuldbyrdelsen af spanske afgørelser i Tyskland og endelig tildeling af forældremyndigheden.

På denne baggrund stillede Oberlandesgericht Celle (den regionale appeldomstol i Celle, Tyskland) en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 42, der har overskriften »Tilbagegivelse af barnet«, i forordning nr. 2201/2003¹¹.

Domstolen besluttede af egen drift at undergive den præjudicielle forelæggelse den præjudicielle hasteprocedure. I denne forbindelse gjorde den opmærksom på, at den anerkendte, at det er uopsætteligt at træffe afgørelse, når der er tale om fjernelse af et barn, navnlig når barnets adskillelse fra den forælder, der oprindeligt er blevet tildelt forældremyndigheden, også selv om dette blot var foreløbigt, risikerer at forværre eller skade forholdet mellem denne forælder og barnet og at forårsage psykisk skade (præmis 39). Domstolen anvendte denne retspraksis på den pågældende sag og bemærkede, at barnet havde været adskilt fra sin far i mere end to år, og at der som følge af afstanden og forholdet mellem forældrene bestod en alvorlig og konkret risiko for, at der ingen kontakt ville være med faderen i den periode, hvor sagen verserede for den forelæggende ret. Under disse omstændigheder ville en behandling af sagen efter den almindelige procedure ifølge Domstolen på alvorlig eller endog uoprettelig vis kunne skade forholdet mellem faderen og datteren samt endvidere være til skade for hendes integration i hendes familiemæssige og sociale omgivelser i tilfælde af en eventuel tilbagegivelse til Spanien (præmis 40).

¹⁰ Jf. nedenfor, i dette faktablads del II med overskriften »Den fremskyndede procedure«, afsnit »1.2. Den særlige betydning af den retsikkerhed, der er genstand for den præjudicielle forelæggelse«.

¹¹ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27.11.2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1).

Dom af 22. december 2010, Mercredi (C-497/10 PPU, EU:C:2010:829)

Hovedsagen drejede sig om en tvist mellem en britisk og en fransk statsborger vedrørende forældremyndigheden over deres datter. I den pågældende sag havde moderen sammen med sit to måneder gamle barn forladt Det Forenede Kongerige, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted, og var rejst til øen Réunion (Frankrig), uden at faderen var blevet forudgående informeret. Denne fjernelse var imidlertid lovlig, da moderen på det pågældende tidspunkt havde eneforældremyndigheden over barnet. Derefter havde forældrene anlagt sager i Det Forenede Kongerige og i Frankrig med påstand om bl.a. tilkendelse af forældreansvar og om fastsættelse af barnets sædvanlige opholdssted. Selv om en fransk domstol i denne forbindelse havde truffet afgørelse til fordel for moderen, fandt Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (appeldomstol (England og Wales) (afdelingen for civile sager), Det Forenede Kongerige), at det var nødvendigt at fastslå, hvilken ret der havde kompetence i henhold til EU-retten, hvilket indebar, at Domstolen skulle tydeliggøre de kriterier, der er fastsat i artikel 8 og 10 i forordning nr. 2201/2003, med henblik på at fastslå barnets sædvanlige opholdssted.

Denne ret forelagde således Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse og anmodede desuden om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure. Til støtte for sin anmodning anførte den, at de af faderen indgivne anmodninger med henblik på afgivelse af en kendelse, der gav ham adgang til at bevare kontakten til sit barn, ikke kunne behandles, så længe det ikke var blevet fastlagt, hvilken ret der havde kompetence. Domstolen besluttede at anvende den præjudicielle hasteprocedure, idet den fremhævede, at den pågældende sag vedrørte et barn på 16 måneder, som havde været adskilt fra sin fader i mere end et år. Eftersom der var tale om et barn i en udviklingsmæssig følsom alder, anså Domstolen en fortsat opretholdelse af situationen, som desuden var kendetegnet ved den betydelige afstand imellem faderens og barnets opholdssted, for at kunne være til alvorlig skade for deres fremtidige forhold (præmis 39).

Dom af 26. april 2012, Health Service Executive (C-92/12 PPU, EU:C:2012:255)¹²

I denne sag havde High Court (ret i første instans, Irland), der var blevet forelagt en anmodning af myndigheden med ansvar for børn i offentlig pleje i Irland, anordnet anbringelse af et barn – med irsk statsborgerskab – i en lukket plejehjem i Det Forenede Kongerige, hvor barnets moder boede. Fagpersonerne havde således vurderet, at der ikke eksisterede en institution i Irland, som kunne opfylde barnets særlige behov for beskyttelse.

Inden High Court (ret i første instans) udtalte sig om, hvorvidt barnets anbringelse i den pågældende institution skulle opretholdes, anmodede denne ret om Domstolens svar på, hvorvidt den afgørelse, som den havde vedtaget, var omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 2201/2003, og om denne afgørelse skulle anerkendes og være eksigibel i den anmodede medlemsstat før dens fuldbyrdelse i denne medlemsstat.

Den pågældende ret anmodede ligeledes om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, hvilket Domstolen tog til følge. I denne forbindelse anførte den forelæggende ret for det første, at barnet af beskyttelseshensyn, mod sin vilje, var frihedsberøvet i en lukket institution. For det andet fremhævede den, at dens egen kompetence afhang af, om forordning nr. 2201/2003 fandt anvendelse på hovedsagen, og følgelig af svaret på de præjudicielle spørgsmål. Efter at Domstolen

¹² Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2012, s. 26 og 27.

havde anmodet om uddybning af forelæggelsen¹³, anførte den forelæggende ret i øvrigt, at barnets situation desuden krævede hastende foranstaltninger. Barnet nærmede sig således myndighedsalderen og ville på det tidspunkt ikke længere være omfattet af denne rets kompetence. Desuden krævede hendes tilstand, at hun blev anbragt på en lukket institution i en kort periode, og at der blev udarbejdet et program med øget og struktureret frihed for at skabe mulighed for, at hun kunne anbringes hos sin familie i England (præmis 49).

Kendelse af 10. april 2018, CV (C-85/18 PPU, EU:C:2018:220)

Hovedsagen vedrørte en tvist mellem to rumænske statsborgere bosiddende i Portugal om fastsættelsen af deres barns opholdssted og et underholdsbidrag. Da parret blev skilt, og moderen forlod den fælles bopæl, blev barnet boende hos sin far. Efter at moderen havde indgivet stævning med henblik på at opnå forældremyndighed over barnet, rejste faderen imidlertid til Rumænien med barnet. Rumænske retter, for hvilke moderen, som i mellemtiden foreløbigt var blevet tildelt forældremyndigheden, havde anlagt et søgsmål, bestemte derefter, at barnet skulle tilbagegives til Portugal i betragtning af, at dets fjernelse var ulovlig. Uanset denne sag havde faderen ligeledes indgivet en stævning ved Judecătoria Oradea (ret i første instans i Oradea, Rumænien) med henblik på, at barnets opholdssted blev fastsat som faderens bopæl i Rumænien, og at det blev pålagt moderen at betale underholdsbidrag.

Den sidstnævnte ret anførte, at den først og fremmest skulle tage stilling til moderens indsigelse om manglende kompetence i denne sag, og at det i denne forbindelse var nødvendigt at anmode Domstolen om at præcisere begrebet »sædvanligt opholdssted«, der indgår i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003.

Domstolen besluttede af egen drift at undergive den præjudicielle forelæggelse den præjudicielle hasteprocedure. I denne forbindelse gjorde den opmærksom på, at den anerkendte, at det er uopsætteligt at træffe afgørelse, når der er tale om fjernelse af et barn, navnlig når adskillelsen af et barn og en forælder risikerer at forværre det aktuelle eller fremtidige forhold mellem dem eller forårsage uoprettelig psykisk skade (præmis 30). Domstolen anvendte denne retspraksis på den pågældende sag og bemærkede i denne forbindelse, at barnet, som var syv år gammelt, i næsten to år havde boet sammen med sin far i Rumænien og havde været adskilt fra sin mor, der var bosiddende i Portugal, og med hvilken det kun havde én telefonisk kontakt om måneden. Under disse omstændigheder og under hensyn til barnets udviklingsmæssigt følsomme alder anså Domstolen, at en fortsættelse af situationen i alvorlig grad, eller endog uopretteligt, kunne skade det forhold, det havde til sin mor. Da integrationen af barnet i dets familiemæssige og sociale omgivelser allerede var meget fremskreden i den medlemsstat, hvor det havde sit aktuelle opholdssted, ville en forlængelse af denne situation endvidere kunne skade barnets integration i tilfælde af en eventuel tilbagegivelse til Portugal (præmis 31 og 32).

2.2. Frihedsberøvelse

Dom af 30. november 2009 (Store Afdeling), Kadzoev (C-357/09 PPU, EU:C:2009:741)

En person, som var uden identitetsdokumenter og udgav sig for at være født i Tjetjenien, var blevet anholdt af de bulgarske myndigheder og anbragt i faciliteten for midlertidig anbringelse af

¹³ Anmodning fremsat på grundlag af artikel 104, stk. 5, i Domstolens procesreglement (nu, efter den 25.9.2012, procesreglementets artikel 101, stk. 1).

udlændinge i afventning af fuldbyrdelsen af den foranstaltning til hans tilbageførsel til grænsen, som var blevet truffet. For at denne foranstaltning kunne fuldbyrdes, krævedes der imidlertid rejседokumenter til udlandet. Efter tre år var disse dokumenter endnu ikke blevet tilvejebragt. Desuden havde den pågældende indgivet ansøgninger om asyl og anmodninger om, at frihedsberøvelsen blev erstattet af en mindre indgribende foranstaltning, på hvilke der alle var givet afslag.

I denne sammenhæng havde direktøren for den ansvarlige styrelse for den pågældende facilitet anmodet Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia, Bulgarien) om ex officio at træffe afgørelse om, hvorvidt frihedsberøvelsen skulle opretholdes. Denne ret bemærkede for det første, at der, inden den bulgarske udlændingelov¹⁴ blev ændret med henblik på gennemførelsen af direktiv 2008/115¹⁵, ikke var fastsat nogen frist for, hvor længe anbringelsen i en facilitet for midlertidig anbringelse kunne vare. For det andet anførte den, at der ikke fandtes nogen overgangsregler for situationer, hvor der var truffet afgørelse om frihedsberøvelse inden denne ændring. Den besluttede følgelig at forelægge Domstolen spørgsmål om fortolkningen af artikel 15, stk. 4-6, i direktiv 2008/115.

Den forelæggende ret anmodede desuden om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, idet den anførte, at den pågældende sag rejste spørgsmålet, om det fortsat var nødvendigt at tilbageholde den pågældende, eller om han skulle løslades. I denne forbindelse kunne det, dersom det blev lagt til grund, at der for den pågældendes vedkommende ikke var »rimelig udsigt til udsendelse« som omhandlet i artikel 15, stk. 4, i direktiv 2008/115, være nødvendigt i henhold til denne bestemmelse at træffe afgørelse om omgående løsladelse af den pågældende (præmis 29 og 32). Henset til det ovenstående besluttede Domstolen at imødekomme anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure.

Dom af 17. marts 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188)¹⁶

En pakistansk statsborger fra Serbien var indrejst på det ungarske område og havde indgivet en ansøgning om international beskyttelse i denne medlemsstat. Da den pågældende havde forladt det opholdssted, som han var blevet anvist af de ungarske myndigheder, var behandlingen af hans ansøgning imidlertid blevet afbrudt med den begrundelse, at den implicit var blevet trukket tilbage. Han var derefter blevet tilbageholdt i Den Tjekkiske Republik og blev på de tjekkiske myndigheders anmodning tilbagetaget af Ungarn ifølge proceduren efter forordning nr. 604/2013¹⁷ (herefter »Dublin III-forordningen«). Den pågældende havde derefter indgivet endnu en ansøgning om international beskyttelse i Ungarn og var blevet frihedsberøvet under behandlingen af denne ansøgning. Ansøgningen var blevet afvist fra realitetsbehandling med den begrundelse, at Serbien i det foreliggende tilfælde skulle kvalificeres som sikkert tredjeland. Derefter blev der truffet bestemmelse om at fastsætte tilbagesendelses- og udvisningsforanstaltninger over for denne statsborger.

I denne sammenhæng besluttede Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (forvaltnings- og arbejdsretten i Debrecen, Ungarn), for hvilken der var anlagt et søgsmål til prøvelse af afvisningen

¹⁴ Lov om udlændinge i Republikken Bulgarien (DV nr. 153 af 1998), som ændret den 15.5.2009 (DV nr. 36 af 2009).

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16.12.2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (EUT 2008, L 348, s. 98).

¹⁶ Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2016, s. 37.

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26.6.2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (EUT 2013, L 180, s. 31).

af den anden ansøgning om international beskyttelse, at forelægge Domstolen spørgsmål om de betingelser, hvorunder en medlemsstat har mulighed for at sende en asylansøger til et sikkert tredjeland i overensstemmelse med Dublin III-forordningens artikel 3, stk. 3, uden at behandle realiteten med hensyn til den pågældendes ansøgning.

Denne ret anmodede ligeledes om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, idet den fremhævede, at den pågældende frem til den 1. januar 2016 var genstand for en frihedsberøvende foranstaltning. Desuden anførte den forelæggende ret som svar på et spørgsmål stillet af Domstolen, at denne foranstaltning var blevet forlænget frem til datoen for den endelige afgørelse vedrørende den pågældendes ansøgning om international beskyttelse eller frem til den 1. marts 2016, såfremt der på denne dato endnu ikke var blevet truffet en sådan afgørelse. Ifølge den forelæggende ret ville den frihedsberøvende foranstaltning imidlertid efter den 1. marts 2016 kunne forlænges endnu en gang med 60 dage, idet den samlede periode med frihedsberøvelse dog ikke måtte overstige seks måneder.

Domstolen gjorde opmærksom på sin praksis, hvorefter der skal tages hensyn til den omstændighed, at den pågældende person er frihedsberøvet, og at hans fortsatte frihedsberøvelse afhænger af løsningen på tvisten i hovedsagen. I øvrigt fremhævede den, at situationen for den pågældende person skal bedømmes ud fra den situation, der forelå på tidspunktet for behandlingen af anmodningen om, at den præjudicielle forelæggelse undergives den præjudicielle hasteprocedure (præmis 34). Domstolen anvendte denne praksis på den foreliggende sag og fastslog, at kriterierne i dette tilfælde var opfyldt. Den pågældendes fortsatte frihedsberøvelse afhang således af løsningen af tvisten i hovedsagen, som vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt det var lovligt at afvise hans ansøgning om international beskyttelse (præmis 35). Domstolen tog følgelig anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure til følge.

Dom af 1. juni 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385)¹⁸

En ungarsk ret havde udstedt en europæisk arrestordre mod en rumænsk statsborger med henblik på at indlede en straffesag. Den pågældende blev herefter pågrebet i Rumænien og blev fremstillet for Curtea de Apel Cluj (appeldomstolen i Cluj, Rumænien), som skulle træffe afgørelse om hans eventuelle varetægtsfængsling og hans overgivelse til de ungarske judicielle myndigheder. I denne forbindelse havde denne ret beordret, at han straks skulle løslades, idet han dog skulle undergives en foranstaltning i form af et retsligt tilsyn.

Da den pågældende ret var i tvivl om fortolkningen af artikel 8, stk. 1, litra c), i rammeafgørelse 2002/584¹⁹, nærmere bestemt om konsekvenserne af en manglende forudgående national arrestordre, der er forskellig fra en europæisk arrestordre, besluttede den at forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse.

Den anmodede desuden om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, idet den fremhævede, at den pågældende ganske vist ikke i øjeblikket var tilbageholdt, men var undergivet en foranstaltning i form af et retsligt tilsyn, der begrænsede den individuelle frihed. Under disse omstændigheder besluttede Domstolen ikke at efterkomme denne anmodning. Domstolens

¹⁸ Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2016, s. 45 og 46.

¹⁹ Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 13.6.2002 om den europæiske arrestordre og overgivelsesprocedurerne mellem medlemsstaterne – Erklæringer fra en række medlemsstater i forbindelse med rammeafgørelsens vedtagelse (EUT 2002, L 190, s. 1), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26.2.2009 (EUT 2009, L 81, s. 24).

præsident besluttede imidlertid at give sagen en prioriteret behandling i henhold til procesreglementets artikel 53, stk. 3 (præmis 27-29).

Dom af 25. juli 2018 (Store Afdeling), Minister for Justice and Equality (mangler ved domstolssystemet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586)²⁰

Efter at der var udstedt adskillige europæiske arrestordrer af polske retter, var den person, som var berørt af arrestordrerne, blevet anholdt i Irland og varetægtsfængslet i afventning af, at der blev truffet en afgørelse vedrørende overgivelsen af ham til disse judicielle myndigheder. Han var i denne forbindelse blevet stillet for High Court (ret i første instans, Irland) og havde meddelt denne ret, at han ikke gav samtykke til sin overgivelse med den begrundelse, at den ville udsætte ham for en reel risiko for manglende adgang til domstolsprøvelse, henset til nylige lovreformer af det polske domstolssystem.

I denne sammenhæng var High Court (ret i første instans) i tvivl om konsekvenserne af disse lovreformer, som foranledigede Kommissionen til den 20. december 2017 at vedtage et begrundet forslag, hvori den opfordrede Rådet til – på grundlag af artikel 7, stk. 1, TEU – at fastslå, at der var en klar fare for, at Republikken Polen groft tilsidesatte retsstatsprincippet²¹. Den forelagde derfor Domstolen en række spørgsmål om, hvilken holdning en fuldbyrdende myndighed i henhold til artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 skal anlægge i tilfælde, hvor der er en reel fare for, at adgangen til en uafhængig domstol tilsidesættes som følge af generelle eller systemiske mangler ved den dømmende magts uafhængighed i den udstedende medlemsstat.

Den pågældende ret anmodede ligeledes om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet den præjudicielle hasteprocedure, hvilken anmodning Domstolen tog til følge. Hvad angår kriteriet om den hastende karakter gjorde Domstolen opmærksom på sin faste praksis på området og anvendte den derefter på den pågældende sag. I denne henseende fremhævede den, at den pågældende var frihedsberøvet, og at hans fortsatte frihedsberøvelse afhang af løsningen af tvisten i hovedsagen, idet frihedsberøvelsesforanstaltningen var blevet anordnet i forbindelse med fuldbyrdelsen af europæiske arrestordrer (præmis 29 og 30).

Dom af 12. februar 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108)

En britisk statsborger var på grundlag af en europæisk arrestordre blevet anholdt i Nederlandene og blevet varetægtsfængslet. På denne dato begyndte fristen på 60 dage, i henhold til artikel 17, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584, for at træffe afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre at løbe.

Kort før denne frist udløb, havde rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) besluttet at forlænge denne med 30 dage i overensstemmelse med denne rammeafgørelses artikel 17, stk. 4, og besluttet, at den pågældendes frihedsberøvelse skulle opretholdes. Derefter havde denne ret imidlertid udsat sagen på ubestemt tid i afventning af Domstolens svar på anmodningen om præjudiciel afgørelse i RO-sagen (C-327/18 PPU)²². Samtidig

²⁰ Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2018, s. 69 og 70.

²¹ Kommissionens begrundede forslag af 20.12.2017 i henhold til artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union vedrørende retsstatsprincippet i Polen (COM(2017) 835 final).

²² Denne sag gav anledning til [dom af 19.9.2018, RO \(C-327/18 PPU, EU:C:2018:733\)](#).

havde den britiske statsborger, da der var forløbet 90 dage fra hans anholdelse, anmodet om suspension af varetægtsfængslingen.

I denne forbindelse var rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) i tvivl med hensyn til opretholdelsen af den pågældendes varetægtsfængsling, henset til rammeafgørelse 2002/584 og artikel 6 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), som foreskriver retten til frihed og personlig sikkerhed. I henhold til den relevante nationale lovgivning²³ skal en sådan person således løslades, når der er forløbet 90 dage siden anholdelsen. Denne lovgivning er imidlertid blevet fortolket således, at den giver mulighed for at opretholde varetægtsfængslingen, såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed enten beslutter at forelægge en anmodning om præjudiciel afgørelse for Domstolen eller at afvente besvarelsen af en sådan anmodning indgivet af en anden fuldbyrdende judiciel myndighed. I begge tilfælde må fristen på 90 dage således anses for at være udsat.

Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) anmodede om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet den præjudicielle hasteprocedure, idet den fremhævede, at den pågældende var varetægtsfængslet i Nederlandene alene på grundlag af den europæiske arrestordre, og at retten først kunne træffe afgørelse om anmodningen om suspension af denne foranstaltning, når Domstolen havde truffet afgørelse om denne anmodning. Domstolen gjorde opmærksom på sin faste praksis, hvorefter der skal tages hensyn til den omstændighed, at den berørte person er frihedsberøvet, og at hans fortsatte frihedsberøvelse afhænger af løsningen af tvisten i hovedsagen, idet hans situation skal bedømmes ud fra den situation, der forelå på tidspunktet for behandlingen af anmodningen om, at den præjudicielle forelæggelse undergives den præjudicielle hasteprocedure. I det foreliggende tilfælde fandt Domstolen, at kriterierne var opfyldt, og besluttede således at anvende den præjudicielle hasteprocedure (præmis 30 og 31).

Imidlertid oplyste rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) efterfølgende Domstolen om, at den dagen før beslutningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure havde besluttet at suspendere varetægtsfængslingen med vilkår, indtil der var afsagt afgørelse om den pågældendes overgivelse til Det Forenede Kongerige. Ifølge rettens beregninger var fristen på 90 dage således udløbet selv under hensyntagen til den periode, hvori denne frist havde været udsat. Under disse omstændigheder fastslog Domstolen, at den hastende karakter ikke længere bestod, og at der følgelig ikke længere var grund til at behandle sagen efter den præjudicielle hasteprocedure.

2.3. Risiko for krænkelse af de grundlæggende rettigheder

Dom af 16. februar 2017, C. K. m.fl. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127)

I denne sag var en syrisk og en egyptisk statsborger indrejst i Den Europæiske Unions område på et visum udstedt af Republikken Kroatien, hvorefter de havde indgivet asylansøgninger i Republikken Slovenien. De slovenske myndigheder havde derefter sendt en forespørgsel til de kroatiske myndigheder med henblik på overtagelse af disse personer, idet Republikken Kroatien i medfør af Dublin III-forordningen var den medlemsstat, der var ansvarlig for behandlingen af deres ansøgninger. Republikken Kroatien imødekom anmodningen. Da den syriske statsborger var gravid, måtte overførslen imidlertid udsættes til efter barnets fødsel. Derefter modsatte de pågældende sig overførslen, idet de dels gjorde gældende, at den ville have negative følger for den

²³ Overleveringswet (lov om overgivelse) (Stb. 2004, nr. 195).

syriske statsborgers sundhedstilstand, som ligeledes kunne påvirke det nyfødte barns velvære, dels at de havde været ofre for udtalelser og vold af racistisk karakter i Kroatien. Afgørelsen om overførsel blev først annulleret i første instans for derefter at blive stadfæstet i en appel for Vrhovno sodišče (øverste domstol, Slovenien). Ustavno sodišče (forfatningsdomstol, Slovenien), for hvilken de pågældende havde anlagt et søgsmål til prøvelse af denne rets dom, ophævede imidlertid dommen og hjemviste sagen til fornyet prøvelse.

I denne sammenhæng anmodede Vrhovno sodišče (øverste domstol) Domstolen om at præcisere den diskretionære klausul, der er fastsat i Dublin III-forordningens artikel 17, og som undtagelsesvis giver en medlemsstat mulighed for at behandle en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet til denne, selv om behandlingen af ansøgningen ikke påhviler den efter kriterierne i denne forordning.

Den forelæggende ret anmodede ligeledes om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, idet den anførte, at spørgsmålet om den syriske statsborgers status burde afgøres så hurtigt som muligt, henset til hendes sundhedstilstand. I denne henseende fandt Domstolen, at det ikke kunne udelukkes, at der var en mulighed for, at sagsøgerne ville blive overført til Kroatien inden afslutningen af en almindelig præjudiciel procedure. Den forelæggende ret havde nemlig som følge af en anmodning om uddybende oplysninger²⁴ anført, at selv om retten i første instans havde udsat gennemførelsen af afgørelsen om overførsel vedrørende de pågældende, var der på det pågældende trin i den nationale procedure ingen retslig foranstaltning, som kunne udsætte gennemførelsen af denne afgørelse (præmis 49 og 50). Domstolen imødekom således anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure.

Dom af 7. marts 2017 (Store Afdeling), X og X (C-638/16 PPU, EU:C:2017:173)²⁵

To syriske statsborgere og deres tre børn, med bopæl i Syrien, havde ved den belgiske ambassade i Libanon indgivet ansøgninger om visa af humanitære grunde på grundlag af artikel 25, stk. 1, litra a), i forordning nr. 810/2009²⁶ («visumkodeksen»), hvorefter de var rejst tilbage til Syrien. De ansøgte om visa med begrænset territorial gyldighed for at gøre det muligt for familien at rejse ud af Syrien og senere indgive en ansøgning om asyl i Belgien. Sagsøgerne fremhævede, at den ene af dem havde været bortført af en terrorgruppe og var blevet tortureret, inden den pågældende blev frigivet mod løsepenge. De fremhævede generelt den forværrede sikkerhedsmæssige situation i Syrien samt den omstændighed, at de risikerede at blive forfulgt på grund af deres tilhørsforhold til det kristne ortodokse trossamfund. De havde fået afslag på deres ansøgninger bl.a. med den begrundelse, at de havde til hensigt at opholde sig længere end 90 dage i Belgien, og at de belgiske diplomatiske repræsentationer ikke udgør en del af de myndigheder, som en udlænding kan indgive en asylansøgning til.

Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien), for hvilken der var anlagt et søgsmål til prøvelse af dette afslag, var i tvivl om omfanget af den skønsmargen, som i denne sammenhæng er overladt medlemsstaterne, bl.a. henset til de forpligtelser, som følger af chartret, navnlig af artikel 4 (forbud mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling

²⁴ Anmodning fremsat på grundlag af artikel 101, stk. 1, i Domstolens procesreglement.

²⁵ Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2017, s. 42.

²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 810/2009 af 13.7.2009 om en fællesskabskodeks for visa (visumkodeks) (EUT 2009, L 243, s. 1, og berigtigelse EUT 2013, L 154, s. 10), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 610/2013 af 26.6.2013 (EUT 2013 L 182, s. 1).

eller straf) og artikel 18 (asylret). Den forelagde således en række præjudicielle spørgsmål for Domstolen.

Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager) anmodede desuden om, at sagen blev undergivet den præjudicielle hasteprocedure. I denne forbindelse henviste den til den dramatiske situation med væbnet konflikt i Syrien, sagsøgerne i hovedsagens børns unge alder, sagsøgerne i hovedsagens særligt sårbare profil forbundet med deres tilhørsforhold til det ortodokse kristne trossamfund og til, at der under alle omstændigheder var blevet indbragt en særlig hasteprocedure for den med påstand om udsættelse. I denne henseende præciserede den, at den pågældende anmodning om præjudiciel afgørelse havde bevirket, at proceduren i hovedsagen var blevet udsat (præmis 30 og 31).

Domstolen tog anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure til følge. Den fremhævede i denne forbindelse, at det var ubestridt, at sagsøgerne i det mindste på det tidspunkt, hvor anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure blev behandlet, var udsat for en reel risiko for at blive undergivet umenneskelig eller nedværdigende behandling. Ifølge Domstolen skal denne omstændighed anses for et forhold af hastende karakter, som begrundet anvendelsen af den præjudicielle hasteprocedure (præmis 33).

Kendelse af 27. september 2018, FR (C-422/18 PPU, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:784)

En nigeriansk statsborger havde indgivet en asylansøgning i Italien. Til støtte for sin ansøgning gjorde han gældende, at han havde været tvunget til at forlade sit oprindelsesland, fordi de nationale myndigheder havde opdaget, at han havde et homoseksuelt forhold, og at han derfor risikerede at blive anholdt og varetægtsfængslet. Efter at den kompetente myndighed havde givet afslag på hans asylansøgning, og afslaget var blevet stadfæstet af Tribunale di Milano (retten i Milano, Italien), iværksatte den nigerianske statsborger for det første en kassationsappel og indgav for det andet en anmodning om foreløbige forholdsregler til Tribunale di Milano (retten i Milano) med henblik på udsættelse af fuldbyrdelsen af denne rets afgørelse. I henhold til den nationale lovgivning²⁷ skal denne ret imidlertid, når den træffer afgørelse vedrørende en sådan anmodning om udsættelse, bedømme, hvorvidt de anbringender, der er påberåbt i appellen af dens afgørelse, er begrundede, og ikke, hvorvidt der er en risiko for, at den pågældende lider en alvorlig og uoprettelig skade som følge af fuldbyrdelsen af denne afgørelse.

Tribunale di Milano (retten i Milano) spurgte Domstolen, hvorvidt denne nationale lovgivning var i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 2013/32²⁸, sammenholdt med chartrets artikel 47, der sikrer adgang til effektive retsmidler.

Denne ret anmodede ligeledes om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure. I denne henseende anførte den, at sagsøgeren straks skulle forlade italiensk område, og at han når som helst kunne blive udsendt til Nigeria, hvor der ville være en alvorlig risiko for, at han ville blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

²⁷ Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (lovdekret nr. 25 om gennemførelse af direktiv 2005/85/EF om minimumsstandarder for procedurer for tildeling og fratagelse af flygtningestatus i medlemsstaterne) af 25.1.2008 (GURI nr. 40 af 16.2.2008), som ændret ved decreto-legge n. 13 – Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonche' per il contrasto dell'immigrazione illegale (lovdekret nr. 13 om vedtagelsen af hasteforanstaltninger til fremskyndelse af procedurer inden for international beskyttelse samt bekæmpelse af ulovlig indvandring) af 17.2.2017 (GURI nr.40 af 17.2.2017), ophøjet til lov, med ændringer, ved lov nr. 46 af 13.4.2017.

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26.6.2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (EUT 2013, L 180, s. 60).

Endvidere fremhævede den forelæggende ret, at Domstolens svar på det præjudicielle spørgsmål kunne have en afgørende indflydelse på spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren kunne forblive på italiensk område, indtil der var truffet afgørelse i hans kassationsappel (præmis 24 og 25). I denne forbindelse bemærkede Domstolen, at det ikke kunne udelukkes, at sagsøgeren ville blive udsendt til Nigeria inden afslutningen af en almindelig præjudiciel procedure, og besluttede derfor at tage anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure til følge (præmis 27).

Dom af 17. oktober 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835)

Efter at være blevet gift med en britisk statsborger havde en bangladeshisk statsborger fået udstedt et visum, som gjorde det muligt for hende at etablere sig i Det Forenede Kongerige. Parret var efterfølgende rejst til Bangladesh, mens den bangladeshiske statsborger var gravid. Deres datter blev født her og havde aldrig haft ophold i Det Forenede Kongerige, hvortil faderen var rejst alene tilbage. Ifølge moderens anbringender, som blev bestridt af faderen, havde han narret hende til at føde i et tredjeland og tvunget hende til fortsat at opholde sig dér sammen med barnet, uden adgang til gas, elektricitet eller rent vand og uden nogen indkomst i et samfund, der stigmatiserede hende. Moderen anlagde således sag ved High Court of Justice (England & Wales), Family Division (ret i første instans (England og Wales), afdelingen for familieretlige sager mv., Det Forenede Kongerige) med påstande om, at det blev fastslået, at barnet kom under denne rets værgemål, og at de skulle vende tilbage til Det Forenede Kongerige.

Denne ret fandt det nødvendigt i første omgang at afgøre spørgsmålet om, hvorvidt den havde kompetence til at træffe afgørelse med hensyn til barnet, hvilket indebar, at den skulle bedømme, om barnet kunne anses for at have sit sædvanlige opholdssted – som omhandlet i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 – i Det Forenede Kongerige, selv om det aldrig var rejst til denne medlemsstat. I øvrigt var den pågældende ret i tvivl om, hvorvidt de faktiske omstændigheder i sagen, bl.a. faderens adfærd og indgrebet i moderens eller barnets grundlæggende rettigheder, havde nogen betydning med hensyn til begrebet »sædvanligt opholdssted«.

Den forelæggende ret anmodede ligeledes om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet en hasteprocedure, hvilket Domstolen tog til følge. I denne henseende anførte Domstolen for det første, at barnets velvære i høj grad ville være i fare, såfremt det blev godtgjort, at faderen havde udøvet tvang over for moderen. Enhver forsinkelse med vedtagelsen af retsafgørelser vedrørende barnet ville forlænge den nuværende situation og således på alvorlig eller endog uoprettelig vis risikere at skade barnets udvikling. Derefter bemærkede Domstolen, at en sådan forsinkelse i tilfælde af en eventuel tilbagevenden til Det Forenede Kongerige ligeledes ville risikere at være til skade for barnets integration i sit nye familiemæssige og sociale miljø. Endelig fremhævede Domstolen, at barnets unge alder (et år og to måneder på tidspunktet for forelæggelsesafgørelsen) indebar, at det befandt sig på et udviklingsmæssigt meget følsomt trin (præmis 26 og 27).

II. Den fremskyndede procedure

1. Grunde, der berettiger anvendelsen af den fremskyndede procedure

1.1. Arten og sensitiviteten af det område, som den præjudicielle forelæggelsesfortolkningsspørgsmål vedrører

Kendelse af 22. februar 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:116)²⁹

Hovedsagen vedrørte en polsk statsborger, som i flere år – ikke uden afbrydelser og sandsynligvis ulovligt – havde opholdt sig i Tyskland, hvor han på det pågældende tidspunkt afsonede en fængselsdom. Den pågældende statsborger var genstand for en europæisk arrestordre udstedt af en polsk ret med henblik på fuldbyrdelse af en fængselsstraf, som han tidligere var blevet idømt. I denne sammenhæng var Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale ret i første instans i Stuttgart, Tyskland), som skulle træffe afgørelse vedrørende den pågældendes overgivelse til de polske judicielle myndigheder, i tvivl om fortolkningen af betingelsen i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 om at være statsborger eller bosat. Denne bestemmelse fastsætter en fakultativ grund til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, når den eftersøgte »opholder sig i, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat«, og fastsætter, at denne stat forpligter sig til selv at fuldbyrde den udenlandske straf.

I øvrigt anmodede Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart) om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet hasteproceduren, med den begrundelse, at frihedsberøvelsen af den pågældende på tysk område snart ville ophøre, og at den pågældende i øvrigt kunne blive løsladt tidligere.

Efter at have anført, at anmodningen om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure, som ikke kunne finde anvendelse i den pågældende sag, skulle anses for en anmodning om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure³⁰, bemærkede Domstolens præsident, at denne sag rejste fortolkningsproblemer vedrørende et følsomt område for den europæiske lovgivers virksomhed, som berørte centrale aspekter af den europæiske arrestordres funktion, som Domstolen skulle tage stilling til for første gang. Den ønskede fortolkning kunne således have generelle følger for både de myndigheder, som skal samarbejde inden for rammerne af den europæiske arrestordre, og for de eftersøgte rettigheder, idet de befinder sig i en usikker situation. Domstolens præsident fandt ligeledes, at et hurtigt svar ville give den fuldbyrdende judicielle myndighed mulighed for under de bedst mulige vilkår at træffe afgørelse om den anmodning om overgivelse, som den havde modtaget, hvorved den også ville få mulighed for så hurtigt som muligt at opfylde de forpligtelser, der påhviler den i henhold til rammeafgørelse 2002/584 (præmis 11 og 12). Domstolens præsident undergav således sagen den fremskyndede præjudicielle procedure.

1.2. Den særlige betydning af den retsusikkerhed, der er genstand for den præjudicielle forelæggelse

Kendelse af 4. oktober 2012, Pringle (C-370/12, ikke trykt i Sml., EU:C:2012:620)³¹

Denne sag vedrører oprettelsen af den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) efter den finansielle krise, der ramte euroområdet i 2010. Denne internationale finansielle institution har til formål at skaffe finansiering og yde stabilitetsstøtte til de medlemsstater i euroområdet, der har eller er truet af alvorlige finansieringsproblemer. I den pågældende sag havde et irsk parlamentsmedlem anlagt sag mod Irland. Det pågældende parlamentsmedlem gjorde gældende,

²⁹ [Dom af 17.7.2008, Kozłowski \(C-66/08, EU:C:2008:437\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2008, s. 55.

³⁰ Jf. ovenfor, i dette faktablads del I med overskriften »Den præjudicielle hasteprocedure«, afsnit »1. Anvendelsesområdet for den præjudicielle hasteprocedure«.

³¹ [Dom af 27.11.2012, Pringle \(C-370/12, EU:C:2012:756\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2012, s. 50 og 51.

at afgørelse 2011/199³² var ugyldig, og at Irland ved at ratificere, godkende eller acceptere traktaten om den europæiske stabilitetsmekanisme, der blev indgået den 2. februar 2012³³, påtog sig forpligtelser, der er i strid med de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union.

I denne sammenhæng forelagde Supreme Court (øverste domstol, Irland) spørgsmålet for Domstolen og anmodede om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure, idet den gjorde opmærksom på, at Irlands rettidige ratificering af ESM-traktaten var af afgørende betydning for andre medlemmer af den europæiske stabilitetsmekanisme, navnlig de medlemmer, der havde behov for finansiel støtte. Selv om Irland – og de øvrige medlemsstater, der havde undertegnet ESM-traktaten – i mellemtiden havde ratificeret denne, anførte Domstolens præsident, at de præjudicielle spørgsmål, der var forelagt i sagen, var udtryk for usikkerhed med hensyn til denne traktats gyldighed. Domstolens præsident fremhævede den finansielle krises særlige omstændigheder, som prægede traktatens indgåelse, og fastslog, at det var nødvendigt at anvende den fremskyndede præjudicielle procedure for hurtigst muligt at fjerne denne usikkerhed, som kunne skade ESM-traktatens formål, dvs. opretholdelsen af den finansielle stabilitet i euroområdet (præmis 6-8).

***Kendelser af 15. februar 2017, Mengesteab (C-670/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:120)*³⁴ og *Jafari (C-646/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:138)*³⁵**

I Mengesteab-sagen (C-670/16) havde en eritreisk statsborger indgivet en asylansøgning til de tyske myndigheder, som havde udstedt et bevis for hans registrering, idet det præciseres, at der i tysk ret³⁶ i denne forbindelse sondres mellem det skridt, som består i at anmode om asyl, som medfører udstedelsen af et sådant bevis, og indgivelsen af en officiel asylansøgning. Da den pågældende endelig, ni måneder senere, havde kunnet indgive en officiel asylansøgning, havde de tyske myndigheder anmodet de italienske myndigheder om at overtage ham, idet Italien var den medlemsstat, der i henhold til Dublin III-forordningen var ansvarlig for behandlingen af hans ansøgning. Myndighederne afviste følgelig at behandle den pågældendes asylansøgning, og der blev truffet bestemmelse om, at han skulle overføres til Italien. Verwaltungsgericht Minden (forvaltningsdomstolen i Minden, Tyskland), for hvilken der var anlagt et søgsmål til prøvelse af denne afgørelse om overførsel, var dels i tvivl om, hvorvidt en asylansøger kan påberåbe sig, at fristerne for at fremsætte en anmodning om overtagelse er udløbet, dels om, hvordan disse frister skal beregnes. I henhold til Dublin III-forordningens artikel 21, stk. 1, påhviler ansvaret for behandlingen af ansøgningen således den medlemsstat, som ansøgningen er indgivet til, såfremt de anførte frister ikke er overholdt. Verwaltungsgericht Minden (forvaltningsdomstolen i Minden) bemærkede imidlertid, at sådanne forsinkelser var yderst almindelige i Tyskland på grund af den usædvanlige forøgelse af antallet af asylansøgere siden 2015.

I Jafari-sagen (C-646/16) havde medlemmerne af en afghansk familie passeret grænsen mellem Serbien og Kroatien. De kroatiske myndigheder havde derefter arrangeret deres transport til den slovenske grænse for at hjælpe dem med at rejse til andre medlemsstater for dér at indgive en ansøgning om international beskyttelse, hvilket familien gjorde i Østrig. For så vidt som Dublin III-

³² Det Europæiske Råds afgørelse 2011/199/EU af 25.3.2011 om ændring af artikel 136 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde med hensyn til en stabilitetsmekanisme for de medlemsstater, der har euroen som valuta (EUT 2011, L 91, s. 1).

³³ Traktaten om den europæiske stabilitetsmekanisme blev indgået i Bruxelles (Belgien) den 2.2.2012 mellem Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Estland, Irland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Den Italienske Republik, Republikken Cypern, Storhertugdømmet Luxembourg, Malta, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Den Portugisiske Republik, Republikken Slovenien, Den Slovakiske Republik og Republikken Finland. Den trådte i kraft den 27.9.2012.

³⁴ [Dom af 26.7.2017, Mengesteab \(C-670/16, EU:C:2017:587\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2017, s. 43 og 44.

³⁵ [Dom af 26.7.2017, Jafari \(C-646/16, EU:C:2017:586\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2017, s. 45 og 46.

³⁶ Asylgesetz (asylloven) i den affattelse, der er offentliggjort den 2.9.2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798).

forordningen bestemmer, at ansvaret påhviler den medlemsstat, hvis ydre grænse er passeret ulovligt, havde de østrigske myndigheder imidlertid anmodet de kroatiske myndigheder om at overtage de pågældende. Familiens ansøgninger blev derfor afvist, og der blev truffet bestemmelse om deres overførsel til Kroatien. Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig), for hvilken der var anlagt et søgsmål til prøvelse af disse afgørelser, spurgte Domstolen, hvordan kriterierne i Dublin III-forordningens artikel 12 og 13 vedrørende udstedelse af opholdstilladelser eller visa og vedrørende indrejse eller ophold skulle anvendes.

Begge de forelæggende retter anmodede om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure, hvilke anmodninger Domstolens præsident tog til følge.

I de to sager gjorde Domstolens præsident først opmærksom på, at det store antal personer eller retlige situationer, som muligvis kan berøres af den afgørelse, som en forelæggende ret skal træffe efter en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, ikke i sig selv kan være en særlig omstændighed, der kan begrunde anvendelsen af en fremskyndet præjudiciel procedure (kendelser af 15.2.2017, Mengesteab, C-670/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:120, præmis 10, og Jafari, C-646/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:138, præmis 10).

Domstolens præsident tilføjede dog, at denne betragtning ikke kunne være afgørende i det foreliggende tilfælde, for så vidt som antallet af sager, der var berørt af de præjudicielle spørgsmål, medførte, at usikkerheden om udfaldet indebar en risiko for, at forvaltningen af det system, der er oprettet ved Dublin III-forordningen, blev forringet, og at det fælles europæiske asylsystem, som EU-lovgiver har indført i medfør af artikel 78 TEUF, derved blev svækket. For det første indgik disse sager således i en hidtil uset sammenhæng, hvor der i Tyskland, Østrig og generelt i Unionen var registreret et særlig højt antal asylansøgninger under forhold, der svarede til disse sager. For det andet rejste disse sager fortolkningsproblemer med en direkte tilknytning til denne sammenhæng og vedrørende centrale aspekter af det system, der er oprettet ved Dublin III-forordningen, og som Domstolen skulle tage stilling til for første gang. Domstolens svar kunne således have generelle konsekvenser for de nationale myndigheder, som skulle samarbejde om anvendelsen af denne forordning (kendelser af 15.2.2017, Mengesteab, C-670/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:120, præmis 11-13, og Jafari, C-646/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:138, præmis 11-13).

Domstolens præsident fandt, at usikkerheden hvad angår afgørelsen af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af asylansøgninger som de i hovedsagen omhandlede, følgelig ikke giver de kompetente nationale myndigheder mulighed for at fastsætte de administrative og budgetmæssige foranstaltninger, der er nødvendige for – i overensstemmelse med de krav, der følger af såvel EU-retten som de berørte medlemsstaters internationale forpligtelser – at sikre den behandling af disse ansøgninger og den modtagelse af asylansøgerne, som i givet fald hører under deres ansvar. I denne særlige krisesituation er anvendelsen af den fremskyndede præjudicielle procedure nødvendig for hurtigst muligt at afhjælpe denne usikkerhed, som kan svække det fælles europæiske asylsystems funktion, som ligeledes bidrager til overholdelsen af chartrets artikel 18 (kendelser af 15.2.2017, Mengesteab, C-670/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:120, præmis 15 og 16, og Jafari, C-646/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:138, præmis 14 og 15).

Kendelse af 28. februar 2017, M.A.S. og M.B. (C-42/17, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:168)³⁷

Corte costituzionale (forfatningsdomstol, Italien) var blevet forelagt et spørgsmål om forfatningsmæssighed af to italienske retter, som var i tvivl om, hvorvidt legalitetsprincippet var blevet tilsidesat ved anvendelsen af den i dommen i sagen Taricco m.fl.³⁸ omhandlede regel i forbindelse med to straffesager, der verserede for dem. I den pågældende dom fastslog Domstolen således, at de italienske forældelsesregler, som fandt anvendelse på skatteovertrædelser på området for merværdiafgift (moms), i to tilfælde, som den identificerede, kunne udgøre tilsidesættelse af de forpligtelser, som påhviler medlemsstaterne i medfør af artikel 325, stk. 1 og 2, TEUF. Domstolen fastslog følgelig, at det i disse to tilfælde tilkommer den nationale kompetente ret at sikre den fulde virkning af artikel 325, stk. 1 og 2, TEUF, idet den om fornødent skulle undlade at anvende de pågældende nationale bestemmelser.

I overensstemmelse med reglen i denne dom fandt de italienske retter i den pågældende sag, at de ikke skulle tage hensyn til forældelsesfristen i codice penale (den italienske straffelov) og derfor skulle antage sagen til realitetsbehandling. Corte costituzionale (forfatningsdomstol) var imidlertid i tvivl om, hvorvidt denne løsning var i overensstemmelse med det princip om, at strafbare forhold og straffe skal have lovhjemmel, som er fastsat i den italienske forfatning og fortolket af denne ret, idet dette princip kræver, at strafferetlige bestemmelser bør fastlægges præcist og ikke kan have tilbagevirkende kraft.

Corte costituzionale (forfatningsdomstol) anmodede om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet den fremskyndede præjudicielle procedure, og gjorde i denne forbindelse gældende, at der var opstået en situation med stor usikkerhed med hensyn til fortolkningen af EU-retten, at denne usikkerhed påvirkede verserende straffesager, og at det var presserende at fjerne den (præmis 6). I denne henseende bemærkede Domstolens præsident, at denne usikkerhed kunne afhjælpes, hvis spørgsmålet blev besvaret hurtigt, og at anvendelsen af den fremskyndede præjudicielle procedure var begrundet, for så vidt som usikkerheden vedrørte grundlæggende spørgsmål om national forfatningsret og EU-retten (præmis 8 og 9).

Kendelse af 26. september 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:786), og af 15. november 2018, Kommissionen mod Polen (C-619/18, EU:C:2018:910)

Disse to sager vedrører en ny polsk lovs³⁹ forenelighed med EU-retten. Loven, der trådte i kraft den 3. april 2018, nedsatte pensionsalderen for medlemmer af Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) fra 70 til 65 år og fastsatte betingelserne for, at de pågældende medlemmer i givet fald kan fortsætte i embedet. Hvad dette angår bestemmes det for det første, at loven finder anvendelse på dommere siddende ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) før ikrafttrædelsesdatoen, og for det andet, at Republikken Polens præsident skønsmæssigt kan træffe afgørelse om forlængelse af disse dommers aktive embedsperiode ud over de 65 år.

I sag Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18) havde et almindeligt dommerkollegium ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) før domsafsigelsen forelagt en række spørgsmål for denne rets udvidede dommerkollegium. I den indledende fase af behandlingen af disse spørgsmål anførte Sąd Najwyższy (øverste domstol), at mandatet for to af de medlemmer, der udgør det udvidede dommerkollegium, potentielt blev berørt af den pågældende lov. Sąd Najwyższys (øverste domstol)

³⁷ [Dom af 5.12.2017, M.A.S. og M.B. \(C-42/17, EU:C:2017:936\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2017, s. 31 og 32.

³⁸ [Dom af 8.9.2015 \(C-105/14, EU:C:2015:555\)](#).

³⁹ Ustawa r. o Sądzie Najwyższym (lov om Sąd Najwyższy (øverste domstol)) af 8.12.2017 (Dz. U. de 2018, position 5).

udvidede dommerkollegium udtrykte imidlertid tvivl om, hvorvidt denne lov var i overensstemmelse med EU-retten, bl.a. hvad angår en eventuel tilsidesættelse af retsstatsprincippet, princippet om dommeres uafsættelighed og uafhængighed samt princippet om forbud mod forskelsbehandling på grund af alder. Denne ret fandt desuden, at Domstolens afklaring var nødvendig, og forelagde den en anmodning om præjudiciel afgørelse. Endvidere anmodede den om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure, idet den gjorde opmærksom på, at den ønskede fortolkning af EU-retten var afgørende for, at den kunne udøve sin retslige kompetence lovligt og i overensstemmelse med retssikkerhedsprincippet (kendelse af 26.9.2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:786, præmis 12).

Sideløbende hermed anlagde Kommissionen i sag Kommissionen mod Polen (C-619/18) i henhold til artikel 258 TEUF et traktatbrudssøgsmål mod Republikken Polen, da Republikken Polen efter Kommissionens opfattelse med vedtagelsen af den pågældende lov havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU og chartrets artikel 47. Kommissionen anmodede desuden om, at denne sag blev undergivet den fremskyndede procedure, og udtrykte i denne forbindelse tvivl om, hvorvidt Sąd Najwyższy (øverste domstol) fortsat kunne træffe afgørelse under overholdelse af retssubjekternes grundlæggende ret til adgang til en uafhængig retsinstans (kendelse af 15.11.2018, Kommissionen mod Polen, C-619/18, EU:C:2018:910, præmis 20).

Domstolens præsident tog disse to anmodninger til følge og fremhævede i denne forbindelse alvoren af de af den forelæggende ret og Kommissionen rejste spørgsmål, idet den anførte, at et hurtigt svar kunne skabe afklaring.

Hvad angår alvoren af de rejste spørgsmål bemærkede Domstolens præsident, at den vedrørte vigtige EU-retlige spørgsmål, som bl.a. vedrørte retternes uafhængighed, og ligeledes drejede sig om de følger, som fortolkningen af denne ret kunne have på selve sammensætningen af og funktionsmåden for den øverste polske domstol. I denne henseende bemærkede Domstolens præsident for det første, at kravet om dommeres uafhængighed er en del af kerneindholdet af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, der har afgørende betydning som garant for beskyttelsen af samtlige de rettigheder, som borgerne afleder af EU-retten, og for bevarelsen af medlemsstaternes fælles værdier, der er nævnt i artikel 2 TEU, bl.a. retsstatsprincippet. For det andet fremhævede Domstolens præsident, at den usikkerhed, der var omhandlet i de pågældende sager, ligeledes kunne have betydning for funktionen af det retslige samarbejde, som omfatter den præjudicielle forelæggelsesmekanisme fastsat i artikel 267 TEUF, og som udgør kernen i Unionens domstolssystem. De nationale domstoles uafhængighed og navnlig uafhængigheden for de retsinstanser, der som Sąd Najwyższy (øverste domstol) træffer afgørelse i sidste instans, er nemlig afgørende (kendelse af 26.9.2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:786, præmis 15, og af 15.11.2018, Kommissionen mod Polen, C-619/18, EU:C:2018:910, præmis 21, 22 og 25).

Det skal i øvrigt bemærkes, at Domstolens præsident i sin kendelse i sagen Kommissionen mod Polen⁴⁰ ligeledes svarede på Republikken Polens anbringender, hvorefter anvendelsen af den fremskyndede procedure ville berøre dens ret til forsvar. Republikken Polen kritiserede den omstændighed, at den sagsøgte medlemsstat skulle fremlægge alle sine argumenter i et eneste svarskrift, og at sagen ikke ville give anledning til replik og duplik. Den gjorde ligeledes gældende, at Kommissionen havde været længe om at rejse sag ved Domstolen, og at denne forsinkelse ikke kunne kompenseres med en sådan indskrænkning af Republikken Polens processuelle rettigheder

⁴⁰ [Kendelse af 15.11.2018 \(C-619/18, EU:C:2018:910\).](#)

(præmis 17). Domstolens præsident bemærkede, at stævning og svarskrift ganske vist – ved anvendelsen af den fremskyndede procedure – kun kan suppleres med en replik og duplik, hvis Domstolens præsident efter at have hørt den refererende dommer og generaladvokaten finder det nødvendigt. Selv hvis det antages, at der ikke gives tilladelse til indgivelse af en replik, fremgår det imidlertid ikke, hvorledes den sagsøgte part i fraværet af en sådan replik og ligeledes i fraværet af argumenter og forklaringer, som supplerer dem, der er fremført ved stævningen, og som sagsøgte har haft enhver mulighed for at besvare i sit svarskrift, kan gøre gældende, at denne medlemsstats ret til forsvar tilsidesættes, hvis den ikke kan indgive en duplik. I øvrigt bemærkede Domstolens præsident, at proceduren for traktatbrudssøgsmål ved Domstolen følger efter en administrativ procedure, hvorunder parterne har haft mulighed for at fremlægge og udvikle de argumenter, som de efterfølgende eventuelt vil skulle fremlægge for Domstolen (præmis 23 og 24).

Kendelse af 19. oktober 2018, Wightman m.fl. (C-621/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:851)⁴¹

Denne sag blev anlagt, efter at Prime Minister (premierminister, Det Forenede Kongerige) den 29. marts 2017 havde meddelt, at Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland i overensstemmelse med artikel 50 TEU havde besluttet at udtræde af Unionen. I denne sammenhæng anlagde sagsøgerne i hovedsagen, som indbefattede et medlem af Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands parlament), to medlemmer af Scottish Parliament (det skotske parlament, Det Forenede Kongerige) og tre medlemmer af Europa-Parlamentet et søgsmål med henblik på domstolsprøvelse for at opnå en konstaterende kendelse, hvorved det blev præciseret, om, hvornår og hvordan den nævnte meddelelse ensidigt kunne tilbagekaldes.

Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (Skotlands øverste domstol i civile sager, appelkammer, første afdeling, Det Forenede Kongerige), for hvilken afvisningen af dette søgsmål var blevet appelleret, tog sagsøgerne i hovedsagens anmodning om, at Domstolen blev forelagt en anmodning om præjudiciel afgørelse, til følge. I modsætning til retten i første instans var denne ret således af den opfattelse, at det hverken var akademisk eller for tidligt at forelægge Domstolen spørgsmålet, om det er muligt for en medlemsstat ensidigt at tilbagekalde meddelelsen i henhold til artikel 50, stk. 2, TEU inden udløbet af det tidsrum på to år, som er fastsat i denne artikel, og at forblive i Unionen. Den var derimod af den opfattelse, at Domstolens svar ville afklare, hvilke valgmuligheder medlemmerne af parlamentet ville have til rådighed ved afstemningen om disse spørgsmål.

Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (Skotlands øverste domstol i civile sager, appelkammer, første afdeling), anmodede om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure. Den fremhævede den hastende karakter af denne anmodning, dels på grund af fristen på to år for denne udtrædelsesprocedure, der begyndte at løbe den 29. marts 2017, dels på grund af, at drøftelserne og afstemningen om dette emne i Det Forenede Kongeriges parlament nødvendigvis skulle finde sted i god tid før den 29. marts 2019.

Domstolens præsident fandt, at de grunde, som den forelæggende ret henviste til, afgjort vidnede om, at der var behov for en hurtig afgørelse. I denne henseende gjorde Domstolens præsident opmærksom på, at det kan være nødvendigt, såfremt en sag rejser alvorlig usikkerhed med hensyn til grundlæggende forfatningsretlige og EU-retlige spørgsmål, henset til en sådan sags særlige omstændigheder at behandle den hurtigt. Henset til, at gennemførelsen af artikel 50 TEU er af

⁴¹ [Dom af 10.12.2018, Wightman m.fl. \(C-621/18, EU:C:2018:999\)](#), afsagt i plenarforsamlingen, er beskrevet i Årsrapporten 2018, s. 13 og 14.

grundlæggende betydning for Det Forenede Kongerige og for Unionens forfatningsmæssige orden, begrundede de konkrete omstændigheder således i det foreliggende tilfælde, ifølge Domstolens præsident, at sagen blev behandlet hurtigt (præmis 10 og 11).

1.3. Risiko for krænkelse af de grundlæggende rettigheder

Kendelse af 15. juli 2010, Purrucker (C-296/10, ikke trykt i Sml., EU:C:2010:446)

Hovedsagen drejede sig om en tvist mellem en tysk og en spansk statsborger vedrørende forældremyndigheden over deres tvillinger. Mindre end et år efter tvillingernes fødsel var forældrene gået fra hinanden og havde indgået en aftale, som blev oprettet for en notar, og som bekræftede moderens ønske om at vende tilbage til sit oprindelsesland sammen med børnene. I sidste ende havde hun dog kun bragt det ene af børnene med til Tyskland, da det andet af lægelige årsager midlertidigt måtte blive i Spanien sammen med faderen. Familiens situation ændrede sig imidlertid ikke.

Forældrene indledte adskillige søgsmål. I Spanien anmodede faderen således om foreløbige forholdsregler, hvilket han opnåede, selv om det ikke er udelukket, at denne procedure kunne anses for en sag vedrørende realiteten om tilkendelse af forældremyndigheden over børnene. Han anmodede derefter om fuldbyrdelse i Tyskland af den spanske afgørelse, hvorved de pågældende forholdsregler blev anordnet, hvilken procedure gav anledning til Purrucker-dommen⁴². Samtidig anlagde moderen en sag vedrørende realiteten i Tyskland med påstand om, at hun blev tildelt forældremyndigheden over de to børn, hvilken sag blev hjemvist til Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart, Tyskland).

Denne ret forelagde derefter Domstolen spørgsmålet om, hvorvidt en ret, ved hvilken der er anlagt en sag om foreløbige forholdsregler (i den pågældende sag den spanske ret), i henhold til artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 2201/2003, som tilrettelægger tilfælde af litispændens i forbindelse med sager vedrørende forældreansvar, skal anses for den »ret, ved hvilken der først er anlagt sag«, i forhold til en ret i en anden medlemsstat, ved hvilken der er anlagt en sag vedrørende realiteten med den samme genstand (i den pågældende sag Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart)).

Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart) anmodede desuden om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure og fremhævede i denne forbindelse, at det omtvistede spørgsmål om, hvilken af de to retter i to forskellige medlemsstater – som skulle træffe afgørelse i den samme sag – der havde kompetence, på trods af procedurens varighed endnu ikke havde fremmet behandlingen af det egentlige realitetsspørgsmål. Ifølge denne ret påvirkede disse vilkår parternes handlemåde på en måde, som kunne skade børnenes familiemæssige tilknytning. Således havde børnene ikke haft nogen personlig indbyrdes kontakt eller kontakt med den anden forælder i tre år. I øvrigt anførte Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart), at spørgsmålet, om den tyske statsborger kunne tage sig af barnet, navnlig med hensyn til lægetilsyn og indskrivning i en uddannelsesinstitution, afhang af barnets retsstilling. Denne overtagelse af ansvaret for barnet var på dette tidspunkt påvirket af tvivl med hensyn til gyldigheden og anerkendelsen i Tyskland af den foreløbige forholdsregel med hensyn til forældremyndighed, som den spanske ret havde anordnet. Henset til disse omstændigheder og til den tid, der – på grund af forskellige procedurer – var forløbet, fastslog Domstolens præsident, at det var hensigtsmæssigt, at den forelæggende rets

⁴² [Dom af 15.7.2010 \(C-256/09, EU:C:2010:437\)](#). Denne dom er beskrevet i Årsrapporten 2010, s. 54.

spørgsmål blev besvaret hurtigst muligt, hvilket begrundede anvendelsen af den fremskyndede præjudicielle procedure (præmis 7-9).

Kendelse af 9. september 2011, Dereci m.fl. (C-256/11, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:571)⁴³

I denne sag ønskede fem tredjelandsstatsborgere at bo i Østrig hos familiemedlemmer (deres ægtefælle, børn eller forældre), som var unionsborgere med bopæl og statsborgerskab i denne stat. Disse unionsborgere havde imidlertid aldrig gjort brug af deres ret til fri bevægelighed. I øvrigt var de – i modsætning til visse af de pågældende tredjelandsstatsborgere – ikke økonomisk afhængige af de sidstnævnte. De fem tredjelandsstatsborgere fik afslag på de ansøgninger om opholdstilladelse, som havde indgivet, og for de fires vedkommende blev afslaget ledsaget af en beslutning om udvisning og udsendelsesforanstaltninger.

Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig), for hvilken der var anlagt søgsmål til prøvelse af disse afgørelser, var i tvivl om, hvorvidt Domstolens udtalelser i Ruiz Zambrano-dommen⁴⁴ kunne anvendes på en eller flere af sagsøgerne i hovedsagen.

Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol) anmodede om, at den præjudicielle forelæggelse blev undergivet den fremskyndede præjudicielle procedure. Til støtte for anmodningen anførte den, at der forelå afgørelser om udsendelse fra området vedrørende størstedelen af sagsøgerne i hovedsagen, som ville påvirke dem personligt – samt deres familiemedlemmer – hvis de blev fuldbyrdet. I denne forbindelse præciserede den, at mindst én af sagsøgerne ikke havde fået medhold i en påstand om opsættende virkning af hans anke af afgørelsen om hans udvisning, og at udsendelsesforanstaltningen således kunne blive gennemført når som helst. Generelt lagde den navnlig vægt på den omstændighed, at truslen om sagsøgernes nært forestående udsendelse berøvede dem muligheden for at leve et normalt familieliv, idet den satte dem i en situation med usikkerhed. I øvrigt anførte Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol), at den på det pågældende tidspunkt – ligesom de østrigske administrative myndigheder – skulle tage stilling til et stort antal lignende sager, og at antallet af denne type sager forventedes at blive øget i den nærmeste fremtid som følge af Ruiz Zambrano-dommen⁴⁵.

Domstolen besluttede at tage anmodningen om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure til følge. I denne forbindelse gjorde den først opmærksom på, at retten til respekt for familielivet er en del af de grundlæggende rettigheder, som er beskyttet i fællesskabsretten og er bekræftet ved chartrets artikel 7. Derefter fremhævede den, at Domstolens svar på de præjudicielle spørgsmål kunne fjerne den usikkerhed, der påvirkede situationen for sagsøgerne i hovedsagen, og at det ville bidrage til hurtigere at bringe denne usikkerhed, som forhindrede dem i at leve et normalt familieliv, til ophør, hvis spørgsmålene blev besvaret hurtigst muligt (præmis 16 og 17).

Kendelse af 6. maj 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

I denne sag, som er blevet beskrevet tidligere⁴⁶, tog Domstolen ikke den forelæggende rets anmodning om anvendelse af den præjudicielle hasteprocedure til følge. Domstolens præsident

⁴³ [Dom af 15.11.2011, Dereci m.fl. \(C-256/11, EU:C:2011:734\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2011, s. 21.

⁴⁴ [Dom af 8.3.2011 \(C-34/09, EU:C:2011:124\)](#).

⁴⁵ [Dom af 8.3.2011 \(C-34/09, EU:C:2011:124, præmis 12, 13 og 15\)](#).

⁴⁶ Jf. ovenfor, i dette faktablads del I med overskriften »Den præjudicielle hasteprocedure«, afsnit »1. Anvendelsesområdet for den præjudicielle hasteprocedure«.

besluttede imidlertid af egen drift at undergive denne sag den fremskyndede præjudicielle procedure. Den fandt således, at det er nødvendigt at anvende denne procedure, når opretholdelsen af frihedsberøvelsen af en person udelukkende afhænger af besvarelsen af det spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet. Den gjorde i denne henseende bl.a. opmærksom på, at artikel 267, stk. 4, TEUF bestemmer, at Domstolen træffer afgørelse hurtigst muligt, hvis retssagen ved den nationale ret vedrører en person, der er frihedsberøvet (præmis 10 og 11).

Kendelse af 5. juni 2014, Sánchez Morcillo og Abril García (C-169/14, EU:C:2014:1388)

I denne sag havde fysiske personer optaget et banklån med pant i fast ejendom, deres primære bolig. På grund af manglende opfyldelse af deres forpligtelse til at betale de månedlige afdrag på lånet var der blevet indledt en fuldbyrdelsesprocedure med henblik på tvangssalg af den pågældende faste ejendom. De pågældende personer havde fremsat indsigelse mod denne fuldbyrdelsesprocedure og havde, efter at deres indsigelse var blevet forkastet, appelleret denne afgørelse ved Provincial de Castellón (den regionale domstol i Castellón, Spanien).

Denne ret anførte, at selv om det ifølge den spanske civilproces⁴⁷ er muligt at appellere en afgørelse, der afslutter proceduren vedrørende realisering af pant i fast ejendom, idet der gives medhold i skyldnerens indsigelse, er det til gengæld ikke muligt for skyldneren, såfremt dennes indsigelse er blevet forkastet, at appellere førsteinstansens afgørelse om at gennemføre tvangsfuldbyrdelsen. Den pågældende ret var imidlertid i tvivl om, hvorvidt sådanne nationale lovforskrifter var forenelige med formålet i direktiv 93/13⁴⁸ om at beskytte forbrugerne og med princippet om adgang til effektive retsmidler som fastsat i chartrets artikel 47. I denne henseende fremhævede den, at skyldnernes iværksættelse af appel kunne vise sig at være så meget mere afgørende, idet visse af vilkårene i den pågældende lånekontrakt kunne anses for at være urimelige som omhandlet i direktiv 93/13.

I denne sammenhæng anmodede Audiencia Provincial de Castellón (den regionale domstol i Castellón) om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure, idet den fremhævede, at Domstolens besvarelse ville kunne have væsentlige retslige konsekvenser i Spanien. Således var et ualmindeligt stort antal fysiske personer på grundlag af den økonomiske krise genstand for foranstaltninger med henblik på realisering af pant i deres boliger. Hvad desuden specifikt angik sagsøgerne i hovedsagen havde den indsigelse, de havde fremsat, ikke opsættende virkning, og deres boliger ville derfor kunne blive solgt på tvangsauktion, inden Domstolen traf afgørelse (præmis 7 og 8).

Domstolens præsident anførte, at det ganske vist fremgår af fast retspraksis, at det forhold, at et stort antal personer eller retlige situationer vil kunne blive berørt af den afgørelse, som den forelæggende ret skal træffe efter at have anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse, ikke i sig selv er en ekstraordinær omstændighed, som kan begrunde anvendelsen af en fremskyndet præjudiciel procedure. Ud over antallet af berørte skyldnere var risikoen i det pågældende tilfælde for, at en ejer mistede sin principale bolig, imidlertid et forhold, der placerede denne og dennes familie i en særlig sårbar situation. Denne situation var så meget mere alvorlig på grund af den

⁴⁷ Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social (lov nr. 1/2013 om forbedring af beskyttelsen af pantebrevsdebitorer, gældsoplægning og almene lejeboliger) af 14.5.2013 (BOE nr. 116 af 15.5.2013, s. 36373), der ændrede Ley de enjuiciamiento civil (den civile retsplejelov) af 7.1.2000 (BOE nr. 7 af 8.1.2000, s. 575), der senere er ændret ved decreto-ley 7/2013 de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación (lovdekret nr. 7/2013 om finansielle og budgetmæssige hasteforanstaltninger og om fremme af forskning, udvikling og innovation) af 28.6.2013 (BOE nr. 155 af 29.6.2013, s. 48767).

⁴⁸ Rådets direktiv 93/13/EØF af 5.4.1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).

omstændighed – hvis det viste sig, at tvangsfuldbyrdelsen var begrundet i en lånekontrakt, der indeholdt urimelige vilkår, som af den nationale ret blev erklæret ugyldige – at den deraf følgende ugyldighed af fuldbyrdelsen alene gav den skadelidte skyldner en ret til erstatning, der ikke gjorde det muligt at genoprette den tidligere situation, hvor den pågældende var ejer af sin bolig. Henset til disse omstændigheder, og da Domstolens hurtige besvarelse i væsentligt omfang ville kunne begrænse risikoen for, at de berørte personer mistede deres principale bolig, imødekom Domstolens præsident anmodningen om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure (præmis 10-13).

Kendelse af 1. februar 2016, Davis m.fl. (C-698/15, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:70)⁴⁹

I denne sag bestred fysiske personer lovligheden af en britisk lovgivning⁵⁰, der bemyndiger Secretary of State for the Home Department (indenrigsministeren, Det Forenede Kongerige) til pålægge offentlige telekommunikationsoperatører at lagre alle data vedrørende elektronisk kommunikation i højst 12 måneder, idet lagringen dog ikke omfatter indholdet af denne kommunikation. De pågældende personer anså denne nationale lovgivning for at være uforenelig med chartrets artikel 7 og 8 og for ikke at opfylde de krav, der er opstillet i dommen i sagen Digital Rights Ireland m.fl.⁵¹, i hvilken Domstolen erklærede direktiv 2006/24⁵² ugyldigt. Efter at sagsøgerne havde fået medhold i første instans, iværksatte indenrigsministeren appel ved Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (appeldomstol (England og Wales) (afdelingen for civile sager), Det Forenede Kongerige). Denne ret forelagde Domstolen en række spørgsmål vedrørende rækkevidden af dommen i sagen Digital Rights Ireland m.fl.⁵³.

I denne forbindelse anmodede den forelæggende ret desuden om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure. Til støtte for anmodningen anførte den for det første, at det ville være ønskværdigt at forene den pågældende anmodning om præjudiciel afgørelse – eller behandle den sideløbende – med Tele2 Sverige-sagen (C-203/15), som verserede for Domstolen. For det andet gjorde den opmærksom på, at gyldigheden af den pågældende britiske lovgivning ville udløbe den 31. december 2016, og at der herskede usikkerhed med hensyn til rækkevidden af dommen i sagen Digital Rights Ireland m.fl.⁵⁴ i forbindelse med en hvilken som helst lovgivning, som medlemsstaterne måtte vedtage vedrørende lagring af data i forbindelse med elektronisk kommunikation (præmis 9).

Efter at have fastslået, at den pågældende lovgivning kunne medføre alvorlige indgreb i de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved chartrets artikel 7 og 8, fandt Domstolens præsident, at den forelæggende rets usikkerhed med hensyn til disse eventuelle indgreb og en eventuel begrundelse heraf effektivt kunne fjernes med en hurtig besvarelse af spørgsmålene. I øvrigt begrundede udløbet af den pågældende lovgivnings gyldighed ligeledes – henset til den samarbejdsånd, der kendetegner forholdet mellem medlemsstaternes retter og Domstolen – ifølge Domstolens præsident et hurtigt svar (præmis 10-12). Af disse grunde besluttede Domstolens præsident at undergive sagen den fremskyndede præjudicielle procedure.

⁴⁹ [Dom af 21.12.2016, Tele2 Sverige og Watson m.fl. \(C-203/15 og C-698/15, EU:C:2016:970\)](#), er beskrevet i Årsrapporten 2016, s. 62.

⁵⁰ Data Retention and Investigatory Powers Act 2014 (lov af 2014 om datalagring og efterforskningsbeføjelser).

⁵¹ [Dom af 8.4.2014 \(C-293/12 og C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

⁵² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/24/EF af 15.3.2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet og om ændring af direktiv 2002/58/EF (EUT 2006, L 105, s. 54).

⁵³ [Dom af 8.4.2014 \(C-293/12 og C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

⁵⁴ [Dom af 8.4.2014 \(C-293/12 og C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

1.4. Risikoen for alvorlige miljøskader

Kendelse af 13. april 2016, Pesce m.fl. (C-78/16 og C-79/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:251)⁵⁵

Med henblik på at forebygge spredning af bakterien *Xylella fastidiosa* havde servizio Agricoltura della Regione Puglia (landbrugsstyrelsen i Region Puglia, Italien) pålagt flere ejere af landbrugsejendomme at fælde de oliventræer på deres område, der blev anset for at være inficerede med denne bakterie, samt alle de værtsplanter, der befandt sig inden for en radius af 100 m omkring disse oliventræer. De pågældende ejere havde anlagt søgsmål med påstand om annullation af disse afgørelser om fjernelse med den begrundelse, at gennemførelsesafgørelse 2015/789⁵⁶, som disse afgørelser var baserede på, var i strid med proportionalitetsprincippet og forsigtighedsprincippet og var behæftet med en begrundelsesmangel.

Under disse omstændigheder besluttede Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (den regionale forvaltningsdomstol for Latium, Italien), ved hvilken disse søgsmål var anlagt, midlertidigt at udsætte gennemførelsen af de pågældende nationale procedurer og spørge Domstolen, om gennemførelsesafgørelse 2015/789 var i overensstemmelse med EU-retten.

Denne ret anmodede ligeledes om, at dens præjudicielle forelæggelse blev undergivet den fremskyndede præjudicielle procedure. Til støtte for anmodningen fremhævede den omfanget af følgerne af gennemførelsen af afgørelsen om fjernelsen af planterne, som ikke kun var til skade for sagsøgerne i hovedsagen, men også for landskabets helhedskarakter, den økonomiske aktivitet, grundvandskvaliteten, landbrugsfødevarekæden samt folkesundheden. Endvidere kunne disse afgørelser ikke kvalificeres som midlertidige, da de havde en endelig og uafvendelig indvirkning på de pågældende planters økosystem (præmis 8).

Domstolens præsident tog anmodningen om anvendelse af den fremskyndede præjudicielle procedure til følge. I denne henseende fastslog Domstolens præsident, at en forlængelse af udsættelsen af afgørelserne om fjernelse af de pågældende planter på den ene side kunne bidrage til spredningen af bakterien *Xylella* i Unionen, og at gennemførelsen af disse afgørelser på den anden side kunne have uoprettelige følger for økosystemet og påføre sagsøgerne uoprettelig skade (præmis 9).

Kendelse af 11. oktober 2017, Kommissionen mod Polen (C-441/17, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:794)

Kommissionen havde nedlagt påstand om, at Domstolen fastslog, at Republikken Polen havde tilsidesat visse forpligtelser i henhold til direktiv 92/43⁵⁷ (»habitatdirektivet«) og direktiv 2009/147⁵⁸ (»fugledirektivet«) på grund af vedtagne foranstaltninger til skovforvaltning i Białowieża-skoven (»Puszcza Białowieska«), der er en af de bedst bevarede naturlige skove i Europa og er opført på den af De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (Unesco) oprettede verdensarvsliste. Nærmere bestemt havde Minister Środowiska (miljøminister, Polen) under henvisning til spredningen af et skadeligt insekt (typografbillen) godkendt en ændring af skovforvaltningsplanen, der tillod øget skovhugst, samt foranstaltninger i områder, hvor al

⁵⁵ Dom af 9.6.2016, Pesce m.fl. (C-78/16 og C-79/16, EU:C:2016:428), er beskrevet i Årsrapporten 2016, s. 27.

⁵⁶ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2015/789 af 18.5.2015 om foranstaltninger mod indslæbning og spredning i Unionen af *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) (EUT 2015, L 125, s. 36).

⁵⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21.5.1992 om bevaring af naturlige levesteder samt vilde dyr og planter (EFT 1992, L 206, s. 7).

⁵⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30.11.2009 om beskyttelse af vilde fugle (EUT 2010, L 20, s. 7).

indgriben hidtil havde været udelukket. På denne baggrund var der indledt en fjernelse af adskillige træer.

I denne sag havde Domstolens præsident for det første taget Kommissionens anmodning om, at den blev pådømt forud for andre sager, til følge. For det andet havde vicepræsidenten i henhold til artikel 160, stk. 7, i Domstolens procesreglement pålagt Republikken Polen at indstille gennemførelsen af de pågældende skovforvaltningsforanstaltninger indtil afsigelsen af den kendelse, som ville afslutte den sag om foreløbige forholdsregler, som var indledt af Kommissionen⁵⁹. Ikke desto mindre besluttede Domstolens præsident desuden af egen drift at anvende den fremskyndede procedure. I denne henseende fastslog Domstolens præsident, at det af tvisten mellem Kommissionen og Republikken Polen fremgik, at der eksisterede overhængende og potentielt alvorlige risici for miljøet. På den ene side kunne forlængelsen af indstillingen af de pågældende skovforvaltningsforanstaltninger, ifølge Republikken Polen, bidrage til det skadelige insekts udbredelse, hvilket ville medføre en grundlæggende forstyrrelse af Białowieża-skovens økosystem og herved give anledning til miljøskade, som kunne udgøre en direkte trussel mod menneskers liv og sundhed. På den anden side kunne gennemførelsen af disse foranstaltninger, ifølge Kommissionen, have uoprettelige følger for naturlige levesteder og dyrearter omhandlet i »habitatdirektivet« og »fugledirektivet«, til hvis bevarelse Natura 2000-lokaliteten Puszcza Białowieska var blevet udpeget. Under disse omstændigheder anså Domstolens præsident en hurtig besvarelse af spørgsmålet om disse skovforvaltningsforanstaltningers overensstemmelse med EU-retten for at være i stand til at mindske de risici, som kunne følge af enten forlængelsen af indstillingen af disse eller deres gennemførelse (præmis 12-14).

2. Forbindelsen mellem den fremskyndede procedure inden for rammerne af et traktatbrudssøgsmål og foreløbige forholdsregler anordnet i en sag om foreløbige forholdsregler

Kendelse af 11. oktober 2017, Kommissionen mod Polen (C-441/17, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:794)

Som beskrevet ovenfor⁶⁰ indledte Kommissionen et traktatbrudssøgsmål mod republikken Polen med påstand om, at det blev fastslået, at sidstnævnte havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til »habitatdirektivet« og »fugledirektivet«. I denne forbindelse fremsatte Kommissionen en anmodning om foreløbige forholdsregler i henhold til artikel 279 TEUF og artikel 160, stk. 2, i Domstolens procesreglement med henblik på anordning af foreløbige forholdsregler, indtil Domstolen havde truffet afgørelse vedrørende realiteten.

Kommissionen anmodede desuden, i henhold til artikel 160, stk. 7, i Domstolens procesreglement, om anordning af de foreløbige forholdsregler, før Republikken Polen havde fremsat sine bemærkninger, på grund af risikoen for alvorlige og uoprettelige skader på levestederne og Natura 2000-lokaliteten Puszcza Białowieskas integritet. Domstolens vicepræsident tog denne anmodning til følge og pålagde Republikken Polen, at den indstillede gennemførelsen af de pågældende skovforvaltningsforanstaltninger indtil afsigelsen af den kendelse, som ville afslutte sagen om

⁵⁹ Jf. nedenfor, ligeledes i dette faktablads del II med overskriften »Den fremskyndede procedure«, afsnit »2. Forbindelsen mellem den fremskyndede procedure inden for rammerne af et traktatbrudssøgsmål og foreløbige forholdsregler anordnet i en sag om foreløbige forholdsregler«.

⁶⁰ Jf. nedenfor, ligeledes i dette faktablads del II med overskriften »Den fremskyndede procedure«, afsnit »1.4. Risikoen for alvorlige miljøskader«.

foreløbige forholdsregler, medmindre der forelå en trussel mod den offentlige sikkerhed ([kendelse af 27.7.2017, Kommissionen mod Polen, C-441/17 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:622](#)).

Hvad angår forbindelsen mellem anmodningen om foreløbige forholdsregler og den fremskyndede procedure, som Domstolens præsident anvendte af egen drift, anførte denne, at der ganske vist stadig verserede en anmodning om foreløbige forholdsregler for Domstolen, men at formålet med og betingelserne for anvendelsen heraf ikke var identiske med formålet med og betingelserne for den fremskyndede procedure. I den pågældende sag fremgik det, at anvendelsen af den fremskyndede procedure – uden at den kendelse, som afsluttede sagen om foreløbige forholdsregler blev foregrebet – var begrundet ved denne sags art (af de ovenfor i afsnit »1.4. Risikoen for alvorlige miljøskader« anførte grunde) (præmis 15 og 16).

Kendelse af 15. november 2018, Kommissionen mod Polen (C-619/18, EU:C:2018:910)

Som beskrevet ovenfor⁶¹ indledte Kommissionen et traktatbrudssøgsmål mod Republikken Polen med påstand om, at det blev fastslået, at Republikken Polen med vedtagelsen af den seneste lov om Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) tilsidesatte sine forpligtelser i henhold til artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU samt chartrets artikel 47. I denne forbindelse fremsatte Kommissionen en anmodning om foreløbige forholdsregler i henhold til artikel 279 TEUF og artikel 160, stk. 2, i Domstolens procesreglement med henblik på anordning af foreløbige forholdsregler, indtil Domstolen havde truffet afgørelse vedrørende realiteten.

Desuden anmodede Kommissionen, i henhold til artikel 160, stk. 7, i Domstolens procesreglement, om anordning af de foreløbige forholdsregler, før Republikken Polen havde fremsat sine bemærkninger, på grund af risikoen for alvorlige og uoprettelige skader, henset til princippet om effektiv domstolsbeskyttelse i forbindelse med anvendelsen af EU-retten. Domstolens vicepræsident tog denne anmodning til følge. Domstolens vicepræsident pålagde således Republikken Polen øjeblikkeligt og indtil afsigelsen af den kendelse, der ville afslutte sagen om foreløbige forholdsregler, for det første at indstille anvendelsen af visse bestemmelser i lov om Sąd Najwyższy (øverste domstol), for det andet at træffe enhver nødvendig foranstaltning med henblik på at sikre, at de af denne lov berørte dommere ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) kunne fortsætte med at udøve deres funktioner i deres stillinger, idet de skulle nyde samme status og have samme rettigheder og ansættelsesbetingelser, som de var begunstiget med indtil denne lovs ikrafttrædelsesdato, for det tredje at afstå fra enhver foranstaltning med henblik på udnævnelse af dommere til Sąd Najwyższy (øverste domstol), såvel som fra enhver foranstaltning med henblik på at udnævne den nye førstepræsident for denne retsinstans eller at angive den person, der gives til opgave at lede denne retsinstans i stedet for dens førstepræsident, for det fjerde hver måned at meddele Kommissionen alle de foranstaltninger, Republikken Polen har vedtaget med henblik på at opfylde denne kendelse ([kendelse af 19.10.2018, Kommissionen mod Polen, C-619/18 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:852](#)).

Hvad angår forbindelsen mellem anmodningen om foreløbige forholdsregler og den fremskyndede procedure, som Domstolens præsident anvendte af egen drift, fastslog Domstolens præsident, at der ganske vist stadig verserede en anmodning om foreløbige forholdsregler for Domstolen, men at Domstolens vicepræsident havde anordnet de foreløbige forholdsregler, som Kommissionen havde anmodet om, og som havde virkning indtil afsigelsen af den kendelse, der ville afslutte sagen

⁶¹ Jf. nedenfor, ligeledes i dette faktablad del II med overskriften »Den fremskyndede procedure«, afsnit »1.2. Den særlige betydning af den retsikkerhed, der er genstand for den præjudicielle forelæggelse«.

om foreløbige forholdsregler. Domstolens præsident anførte følgelig, at hvis Domstolen i den kommende kendelse måtte fastholde de foreløbige forholdsregler, der var anordnet, indtil denne kendelse var afsagt, havde Republikken Polen selv enhver interesse i, at realitetsbehandlingen af sagen blev afsluttet så hurtigt som muligt med henblik på, at de pågældende foranstaltninger blev bragt til ophør, og de spørgsmål, der var rejst ved denne sag, blev endelig afgjort. Endvidere fremhævede Domstolens præsident, at formålet med og betingelserne for anmodninger om foreløbige forholdsregler ikke var identiske med formålet med og betingelserne for den fremskyndede procedure. I den pågældende sag fremgik det – uden at den kendelse, hvori der blev truffet endelig afgørelse om de foreløbige forholdsregler, blev foregrebet – at anvendelsen af den fremskyndede procedure var begrundet ved den pågældende sags karakter (af de ovenfor i afsnit »1.2. Den særlige betydning af den retsikkerhed, der er genstand for den præjudicielle forelæggelse«, anførte grunde) (præmis 26-28).